

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND**

DOM
2015-06-24
Meddelad i
Härnösand

Mål nr
517-15 E

KONKURRENSVERKET	
2015 -06- 2 6	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Rexel Sverige AB, 556062-0220
Box 103
125 23 Älvsjö

Ombud: Advokaten Ulf Käll och advokaten Anna Hofling Johansson
Advokatfirman Vinge KB
Box 11025
404 21 Göteborg

MOTPART

Landstinget Västernorrland
871 85 Härnösand

SAKEN

Överprövning av offentlig upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och förordnar att upphandlingen (dnr 13LS2902) ska göras om i delområde "El -artiklar 2014".

Dok.Id 92616

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 314 871 27 Härnösand	Backgränd 9	0611-46 06 00 E-post: forvaltningsratteniharnosand@dom.se www.forvaltningsratteniharnosand.domstol.se	0611-51 18 20	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Landstinget Västernorrland upphandlar ramavtal gällande el-artiklar, vs-artiklar samt ljuskällor (dnr 13LS902). Upphandling sker för tre separata delområden och det i målet aktuella området gäller el-artiklar. Upphandling sker enligt öppet förfarande och utvärderingsprincipen lägsta pris. Totalt deltog sju stycken anbudsgivare inom samtliga delområden. Landstinget tilldelade Ahlsell Sverige AB (Ahlsell) kontrakt för det aktuella delområdet. Rexel Sverige AB placerade sig som nummer två inom det aktuella delområdet.

Rxel Sverige AB (Rxel) ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om. Rexel anför i huvudsak följande.

Upphandlingsförutsättningarna har inte varit tydliga kring hur utvärderingen av lägsta pris skulle gå till. Trots användningen av begrepp som mervärde och ekonomiskt mest fördelaktiga i punkten 3.4 i U1 upphandlingsförutsättningarna (förfrågningsunderlaget), får det förstås att landstinget vid sin tillämpning av 12 kap. 1 § LOU har valt tilldelningsgrunden lägsta pris (se även punkt 5.1.4 i upphandlingsrapporten).

Det framgår varken av förfrågningsunderlaget eller anbudsformuläret med vilket antal enheter som angivet pris multipliceras. Utan stöd i förfrågningsunderlaget har landstinget emellertid beräknat totalpris enligt följande formel: $=[@Bruttpris]*(1-[@Rabatt])$. Av detta framgår att landstinget multiplicerat med en (1) antal enheter. Formeln har blivit känd för Rexel först efter tilldelningsbeslutet och dessutom begäran hos landstinget att få del av informationen. Utifrån hur prisformuläret var utformat antog Rexel att beräkningen skulle grundas på uppskattad förbrukning, vilket i efterhand visat sig vara en missuppfattning.

Av principen om transparens och öppenhet i 1 kap. 9 § LOU följer att alla anbudsgivare måste ges samma möjligheter när de utformar sina anbud. Det innebär i synnerhet att förfrågningsunderlaget ska vara formulerat på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kriterierna däri på samma sätt (se EU-domstolens dom i mål nr C-448/01, *Wienstrom* med hänvisad praxis; EU-domstolens dom i mål nr C-19/00, *SIAC Construction*). Kravet på tydlighet innebär exempelvis att ett förfrågningsunderlag som anger att anbud med lägst pris ska antas vid utvärderingen, måste innehålla utvärderingskriterier som syftar till att anbud med lägst pris ska vinna kontraktet.

Landstinget menar att det för anbudsgivarna får anses ingå i anbudsgivarnas omsorgskrav att ställa frågor till myndigheten "... vid upplevd osäkerhet i något avseende...". Det föreligger inte något sådant krav på anbudsgivaren. Det finns inte heller någon preklusionsfrist i upphandlingssammanhang och i det aktuella fallet har otydligheten för övrigt stått klar för Rexel först efter det att landstinget meddelade tilldelningsbeslut, varför det inte funnits anledning för Rexel att påtala detta tidigare under förfarandet.

Genom att inte ange alla de parametrar som beräkningen av totalpris grundat sig på i upphandlingsunderlagen, har landstinget brutit mot öppenhetsprincipen i 1 kap. 9 § LOU. Det kan inte heller uteslutas att bristen i beskrivning av beräkningen också har inneburit att anbudsgivare tolkat upphandlingsunderlagen olika och således haft olika förutsättningar inom ramen för anbudsgivningen. Det finns således också en risk för att även likabehandlingsprincipen har trätts för när.

Landstinget saknar belegg för att andra anbudsgivare inte skulle ha tolkat underlaget på det sätt som Rexel gjort. Det kan nämligen konstateras att det utöver Rexel och vinnande anbudsgivare funnits åtminstone ytterligare en (kanske till och med två) anbudsgivare på delområde el-artiklar, som dock inte kvalifi-

cerat sig till utvärdering. Dessa kan mycket väl också ha tolkat underlaget på samma sätt som Rexel.

Det har kommit till Rexels kännedom att en annan anbudsgivare kontaktat landstinget med en fråga kring hur beräkningen av lägsta pris skulle gå till. Upphandlaren uppgav att denne innan anbudstiden gått ut svarat denna andra anbudsgivare att multiplicering skulle komma att ske med ett (1). Denna information publicerades aldrig för övriga presumtiva anbudsgivare.

Rixel vill också invända mot landstingets uppfattning att bristen skulle avse ”minsta fel eller missbedömning”. Tvärt om har det en helt avgörande betydelse hur den upphandlande myndigheten beräknar priset i en upphandling där tilldelning av kontrakt sker till den anbudsgivare som har offererat ”lägst pris”. Rixel anser också att landstingets hänvisning till Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 2816-13 är ryckt ur sitt sammanhang och dessutom felaktig.

Utifrån hur anbudsformuläret är uppbyggt och då särskilt med hänsyn till att antal enheter för tidigare förbrukning av artiklar är angivet, har Rixel uppfattat att uppskattade antal skulle multipliceras med nettopriset och att en summa av detta utgör det för utvärderingen avgörande totalpriset. Rixel har således satt sina priser utifrån detta antagande. Hade däremot förutsättningen i form av multiplicering med ett (1) antal enheter varit tydlig, hade Rexels prissättning sett annorlunda ut. Beroende på om ett pris viktas med ett (1), 20 eller så mycket som över 300 stycken (vilket förekommer i anbudsformuläret) blir nämligen skillnaden i totalpris väsentligen olika.

I upphandlingar där en stor mängd olika artiklar ska offereras och utvärdering sker av ett totalpris för varukorgen, försöker Rixel alltid få till en så bra strategisk korg som möjligt. I ett scenario där multiplicering med olika antal sker, väger priset per enhet som har en hög förbrukning tyngre än pris per enhet med lägre förbrukning. Det blir därvid viktigt att sätta rätt pris på de produkter som

har en hög förbrukning, eftersom dessa blir mer avgörande för slutsumman per varurad och därefter totalt för varukorgen. En sådan viktning påverkar alltså prisstrategin.

Om däremot pris per artikel väger lika tungt oavsett förbrukning, finns inte den aspekten att ta hänsyn till. Artiklar som i anledning av förväntad liten förbrukning inte uppfattas som strategiskt viktiga, blir då lika viktiga som artiklar med stor förbrukning. Denna skillnad skulle ha påverkat Rexels prissättningsstrategi och medfört en annan prissättning för det fall landstinget hade angett att multipliceringen skulle ske med ett (1) antal enheter. Det faktum att Rexel skulle ha haft en annan prissättningsstrategi gör att det föreligger risk för skada, eftersom det i vart fall finns en sannolikhet att Rexels anbud hade innehållit det lägsta priset om landstinget förfrågningsunderlag hade varit transparent.

Det är kutym vid aktuell typ av upphandlingar att beräkna lägsta pris utifrån uppskattad förbrukning, när sådan förbrukning anges. Som exempel på detta åberopar Rexel formulär för varukorg, dels från FMV:s upphandling avseende tele-, data- och säkerhetsprodukter, dels från Käppalaförbundets upphandling av elmateriel. FMV använde i sin upphandling angivet antal vid beräkningen av lägsta pris, medan Käppalaförbundet i avsaknad av uppskattade antal, beräknade pris utifrån ett (1) antal. När landstinget således i sitt formulär angett uppskattat antal, har Rexel därför inte kunnat uppfatta det på annat sätt än att uppskattat antal skulle ha betydelse i beräkningen av lägsta pris.

Högsta förvaltningsdomstolens uttalande att "...förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när" får anses överspelad genom EU-domstolens dom i mål nr C-532/06, *Lianakis* (RÅ 2002 ref. 50; Anderson m.fl. *Lagen om offentlig upphandling – en kommentar*, 1 juli 2013, kommentaren till 12 kap. 1 §).

Avgörandet kan således inte åberopas till stöd för att landstingets modell ska godtas.

Den otydlighet som förekommit i upphandlingen vad avser beräkning av utvärderingspris, har således medfört att Rexel inte haft möjlighet att lämna ett optimalt anbud och således har Rexel i vart fall riskerat att lida skada. Rexels prisstrategi skulle ha sett annorlunda ut om förfrågningsunderlaget hade varit tydligt. Det finns därför en risk för att Rexel med en annan prisstrategi skulle ha kunnat lämna ett mer konkurrenskraftigt anbud. Det räcker med att Rexel gjort sannolikt att det föreligger risk för skada. Det anförda är tillräckligt för att Rexel ska anses ha fullgjort sin bevisbörda.

Landstinget Västernorrland bestrider bolagets ansökan om överprövning och anser att den ska avslås. Landstinget anför i huvudsak följande.

Rxel har inte visat att bolaget lidit eller riskerar att lida skada som en följd av de påstådda bristerna i upphandlingen. Talan ska redan av detta skäl lämnas utan bifall.

I instruktionerna för ifyllnad av prisformuläret förklaras att de ifyllda beloppen kommer att resultera i nettosummor och att de sammanlagda nettosummorna kommer att ge en totalsumma samt att denna summa kommer att utgöra anbudspriset. I instruktionerna anges också att anbudspriserna ska lämnas per styck, per par eller per meter och att de förifyllda volymvärdena bara angetts för att ge en fingervisning om inköpt mängd föregående period. Ingenstans anges att dessa volymvärden ska tjäna som multiplikatorer vid uträkningen av de olika nettosummorna. Sett i den kontexten hade det snarare brutit i transparens att använda de förifyllda volymvärdena som multiplikatorer.

Multiplikatorn enligt utvärderingsmodellen måste vara ett (1) då det inte finns utrymme för en rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare att

tolka förfrågningsunderlaget på annat sätt. I omsorgskravet på anbudsgivarna får för övrigt anses ingå att, vid upplevd osäkerhet i något avseende, använda sig av möjligheten att ställa frågor till den upphandlande myndigheten, en möjlighet som Rexel inte har begagnat sig av.

Även om landstinget anser att utvärderingsmodellen är så väl beskriven som skäligen kan begäras, leder Rexels försök att inympa transparensbrister i förfrågningsunderlaget naturligtvis till självrannsakan och konstaterandet att utvärderingsmodellen antagligen kunde ha beskrivits än tydligare. Av RÅ 2002 ref. 50 framgår dock att den upphandlande myndigheten inte har krav på sig att ta fram förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som är optimalt utformade för att undgå ett ingripande enligt LOU. Minsta fel eller missbedömning av den upphandlande myndigheten ska inte leda till ett ingripande. Landstinget anser att den eventuella brist som föreligger med avseende på beskrivningen av utvärderingsmodellen, ligger väl inom marginalen för ett inte optimalt förfrågningsunderlag och ska, trots oklarheten, inte leda till ett ingripande. Såvitt framkommit har ingen annan anbudsgivare uppfattat instruktionerna som Rexel gjort, vilket tyder på att man inte kan tala om en oklarhet i utvärderingsmodellen.

Eftersom beskrivningen av utvärderingsmodellen är tillräckligt tydlig och otve tydlig, torde landstingets uppfattning om innebörden av den ha företräde framför Rexels tolkning (jfr Kammarätten i Stockholm mål nr 2846-13).

Det är möjligt att det finns en kutym att vikta priset mot uppskattat förbrukningsmaterial när sådan förbrukning anges och landstinget välkomnar Rexels utredning om det. Under alla förhållanden bör dock anmärkas att en eventuell kutym inte är överordnad instruktioner av en annan innebörd i ett förfrågningsunderlag.

Om Rexel vid sin prissättning i anbudsformuläret utgått från de förifyllda volymvärdena som multiplikatorer och konkurrenterna från multiplikatorn ett, så torde detta – enligt Rexels eget resonemang – snarare ha medfört lägre än högre styckpriser i Rexels anbud än i konkurrenternas. Rexel har således inte lidit någon skada på grund av den påstådda oklarheten i förfrågningsunderlaget.

Rxel skulle vid en utvärdering enligt Rexels uppfattning om hur utvärderingsmodellen ska tolkas, inte lida någon skada eftersom Rexel vid en sådan viktad utvärdering inte heller skulle ha lägst anbudspris. Utfallet av en sådan beräkning framgår av de bifogade exceldokumenterna.

För att Rexel ska uppfylla sin bevisbörda avseende skaderekvisitet krävs att Rexel visar att det påstådda felet har påverkat utformningen av Rexels anbud och att Rexel hade kunnat lämna ett mer konkurrenskraftigt anbud om det påstådda felet inte hade förelegat. Rexel ska göra det övervägande sannolikt att det förhåller sig på det sättet utifrån utredningen i målet. Landstinget har mot den bakgrunden svårt att se att Rexels anbudspriser, vilka måste anses vara en viktig del av utredningen i målet, skulle kunna betraktas som irrelevanta för prövningen av Rexels påstådda skada.

När det gäller Rexels prisstrategi så hade Rexel kunnat prissätta på ett annat sätt om man hade utgått från rätt förutsättningar i sitt anbud. Det är dock inte övervägande sannolikt att prissättningen och strategin då hade lett till att Rexel hade lämnat ett mer konkurrenskraftigt anbud. Rexels tolkning av utvärderingsmodellens innebörd, ger tvärt om större utrymme för strategisk prissättning än den korrekta innebörden av utvärderingsmodellen.

Landstinget anser att förfrågningsunderlaget varit så klart som skäligen kan begäras. Om förvaltningsrätten, trots allt, skulle finna att förfrågningsunderla-

get är oklart i aktuellt avseende, saknas ändå grund för ingripande eftersom Rexel inte har visat att bolaget lidit skada på grund av bristen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU).

En upphandlande myndighet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som innehåller det lägsta priset.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

En upphandlande myndighet ska i annonsen om upphandlingen eller i förfrågningsunderlaget ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas. (12 kap. 1 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om utvärderingsmodellen varit otydlig på ett sätt som inte är förenligt med upphandlingslagstiftningen.

Utvärderingskriterier får inte vara utformade på ett sådant sätt att de ger den upphandlande myndigheten obegränsade möjligheter att välja leverantör. Utvärderingskriterierna ska vara formulerade på ett sätt som medför att de uppfattas på samma sätt av normalt omsorgsfulla anbudsgivare. En upphandlande myndighet ska därför sträva efter att utforma utvärderingsmodellen så förutsebart, matematiskt korrekt och likabehandlande som möjligt (se Konkurrensverkets yttrande i Kammarrätten i Göteborgs mål nr 5293-10; Rosén, Andersson m.fl., *Lagen om offentlig upphandling – en kommentar*, 1 juli 2013, kommentaren till 12 kap. 1 § LOU). Rättsfallet RÅ 2002 ref. 50 kan vara tillämpligt i de fall då det visserligen finns vissa brister i förfrågningsunderlaget men bristerna inte är så allvarliga att de kan anses innebära att principerna i 1 kap. 9 § LOU har överträtts. Utvärderingsmodeller som inte möjliggör för anbudsgivarna att utläsa hur utvärderingen ska gå till och som medför att det lämnas utrymme för godtycke är dock inte förenliga med principerna i 1 kap. 9 § LOU (EU domstolens dom i mål nr C-532/06, *Lianakis* och Kammarrätten i Stockholm mål nr 419-10).

Rexel har i målet anfört att bolaget beräknat sina nettopriser utifrån ett antagande om att utvärderingen skulle ske med angivna uppskattade antal artiklar från tidigare förbrukning multiplicerat med nettopriserna. Enligt Rexel har det inte framgått att utvärderingen skulle ske med förutsättningen att ett (1) antal enheter skulle multipliceras med nettopriserna. Landstinget har anfört att det framgått av instruktionerna för ifyllnad av anbudsformuläret att anbudspriserna ska lämnas per styck, per par eller per meter och att de förifyllda antalet av respektive artiklar är statistik från föregående period och kan ses som en fingervisning om inköpt mängd. Vidare har landstinget hävdatt att multiplikatorn enligt utvärderingsmodellen måste vara ett (1) då det inte finns utrymme för en

rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare att tolka förfrågningsunderlaget på annat sätt.

Förvaltningsrätten anser i likhet med Rexel att det är en helt avgörande faktor hur landstinget beräknar priset och således inte en mindre brist som landstinget vill göra gällande i målet. En brist i transparens beträffande en så avgörande uppgift som med vilken faktor som nettopriserna ska multipliceras kan inte, som landstinget hävdar, ligga inom den felmarginal som rättsfallet RÅ 2002 ref. 50 kan ge stöd för. Likaså har rättsfallet *Lianakis* nyanserat bilden av hur pass stort utrymmet för felmarginaler är.

Av punkten 3.4 i förfrågningsunderlaget framgår följande.

”Utvärdering av anbud

Mervärde

Det/de anbud kommer antas som är det/de för Landstinget ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till de lämnade priserna som framgår av U3, Anbudsformulär.

Vid utvärderingen av U3 Anbudsformulär kommer det anbud som lämnat lägst pris enligt de ifyllnadsfält som framgår av ifyllnadsinstruktionerna att antas.”

Av instruktionerna för ifyllnad av anbudsformuläret framgår följande.

”Det förifyllda antalet av respektive artiklar är statistik från föregående period och kan ses som en fingervisning om inköpt mängd. Mängden kan komma att förändras under avtalstiden.

Anbudspris som ska lämnas är per styck, par eller per meter.”

Utvärderingskriterierna ska vara utformade på ett sätt så att de uppfattas på samma sätt av normalt omsorgsfulla anbudsgivare. (jfr rättsfallet EU-domstolens dom i mål nr C-368/10, *Kommissionen mot Nederländerna*). För att kunna få en förståelse för hur utvärderingen ska gå till har anbudsgivarna i nu aktuellt mål behövt läsa, förutom på ovanstående ställen, även i anbudsformuläret och därefter haft att skapa sig en förståelse för hur utvärderingen är tänkt att gå till. Det har inte någonstans framkommit med vilken faktor nettopriset kommer att multipliceras. Även om det angivna antalet artiklar från föregående period endast kan tjäna som en fingervisning, så har det också varit den enda tillgängliga uppgiften om vilket värde som anbudsgivarnas nettopriser kan

komma att multipliceras med. Förvaltningsrätten noterar även att det inte i instruktionen står såsom landstinget hävdar ”att de förifyllda volymvärdena bara angetts för att ge en fingervisning om inköpt mängd ...”. Ordet bara finns inte med i instruktionen vilket gör att denna får en annan betydelse. Utvärderingsmodellen har således lämnat det öppet för landstinget att göra en godtycklig bedömning av anbuderna, eftersom det inte varit fastställt om nettopriserna ska multipliceras med föregående periods värden, ett (1) såsom landstinget hävdar eller något annat värde. Det har således förelegat en brist i förfrågningsunderlaget.

Ostridigt är att minst en anbudsgivare, Rexel, tolkat utvärderingsmodellen på ett annat sätt än landstinget avsett. Enligt Rexel har, förutom det, i vart fall en annan anbudsgivare genom underhandskontakter med landstinget, sökt ytterligare information om vilken faktor nettopriserna ska multipliceras med och fått del av sådana uppgifter innan anbudstidens utgång. Dessutom är det oklart hur många som lämnat anbud på det aktuella delområdet och hur dessa anbudsgivare uppfattat utvärderingsmodellen. Förvaltningsrätten anser därmed sammantaget att utvärderingsmodellen kunnat tolkas på ett annat sätt än avsett. Inget i målet pekar dessutom på att Rexel i övrigt brustit i omsorgen om sitt anbud. Eftersom utvärderingskriterierna ska vara formulerade på ett sätt som medför att de uppfattas på samma sätt av normalt omsorgsfulla anbudsgivare, har utvärderingsmodellen därför brustit i transparens. Det förhållandet att anbudsgivarna behövt läsa och tolka information om utvärderingen på flera olika ställen i förfrågningsunderlaget kan, utöver det att faktorn som nettopriserna ska multipliceras med har saknats, också anses ha bidragit till att utvärderingsmodellen blivit otydlig (Arrowsmith, Sue, *The Law of Public and Utilities Procurement*, vol. 1, 3 uppl., s. 622 f.).

Det Rexel anfört om bolagets prissättningsstrategier och den utredning av sedvanan inom branschen som bolaget lagt fram till stöd för dessa, kan enligt förvaltningsrättens mening inte anses osannolik. Rexel har därför riskerat att lida

skada då bolaget inte kunnat utforma sitt anbud på ett så konkurrenskraftigt sätt som varit möjligt om utvärderingsmodellen varit tydligt utformad.

Beträffande vad parterna anfört om att Rexel skulle ha haft en omsorgsplikt så att bolaget borde ha påtalat att utvärderingsmodellen var otydlig i detta avseende, så finner förvaltningsrätten att någon sådan skyldighet inte finns enligt gällande rätt (jfr SOU 2015:12 s. 154 ff.).

Förvaltningsrätten finner enligt vad som anförts ovan att utvärderingsmodellen brustit i transparens och att Rexel till följd av detta riskerat att lida skada. Det föreligger således skäl att ingripa med stöd av LOU. Eftersom bristen hänför sig till det konkurrensuppsökande skedet, måste upphandlingen göras om i det aktuella delområdet el-artiklar. Ansökan om överprövning ska alltså bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Kerstin Widmark

rådman

Målet har föredragits av föredraganden Benjamin Älmedal.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.